

NŐK ELLENI ERŐSZAK
az adatok tükrében
FRA-népeesség-bűnügyi statisztikák
(2015)

© Wirth Judit – Winkler Zsuzsanna
(forrás megadásával idézhető)
info@nane.hu

Az adatok forrásai

Európai Alapjogi Ügynökség (FRA), 2014, reprezentatív felmérés <http://fra.europa.eu/DVS/DVT/vaw.php>

Népszámlálás Magyarországon, 2011:
<http://www.ksh.hu/nepszamlalas/>

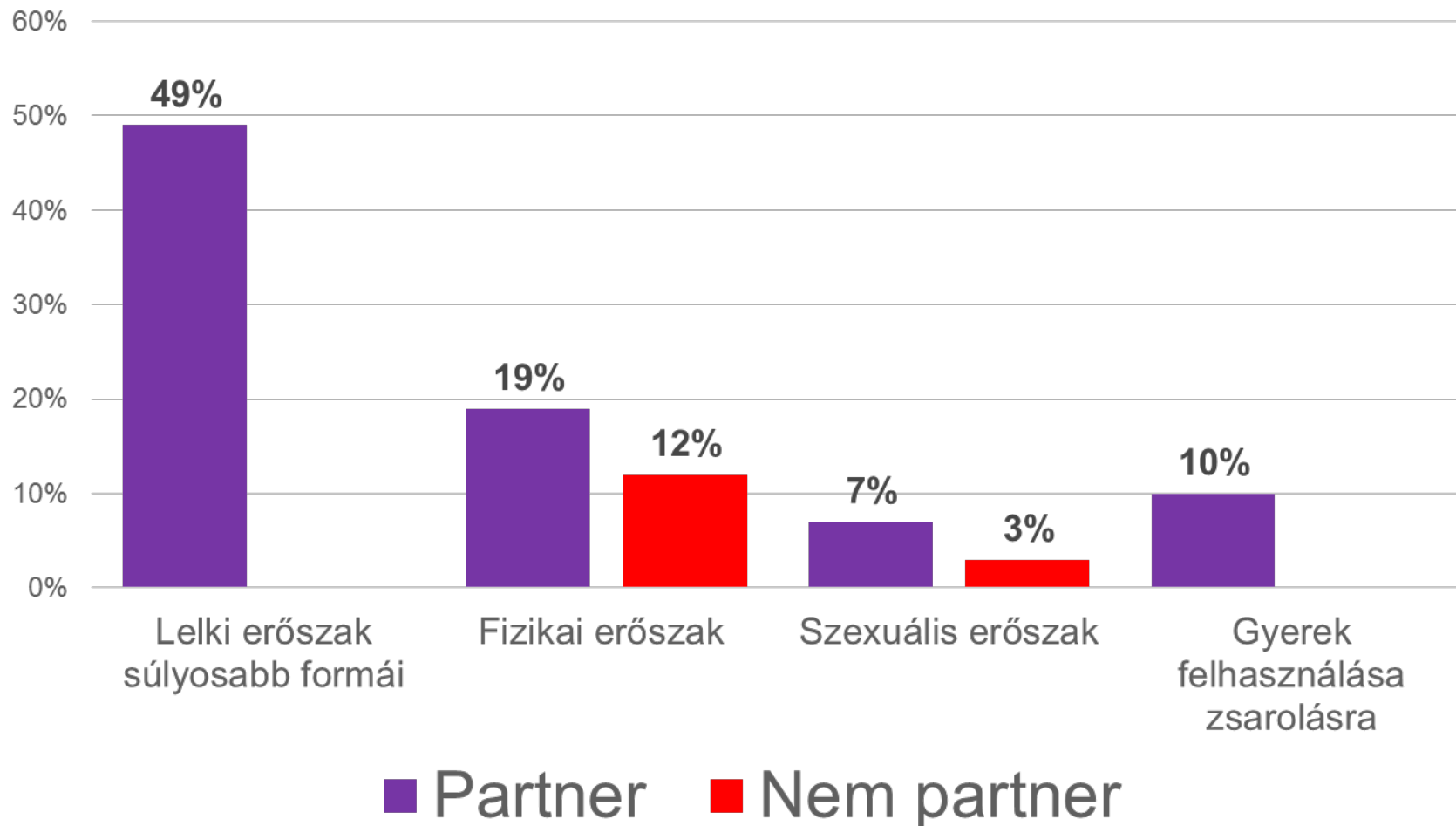
Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika, 2009-2013 (adatkérés: 2014)

A nők elleni erőszak arányai

FRA kutatás, lekérdezés: 2012, megjelenés: 2014, reprezentatív Mo.-ra és az EU-ra, 18-74 év közötti nőket kérdeztek, alább a Mo.-i adatok)

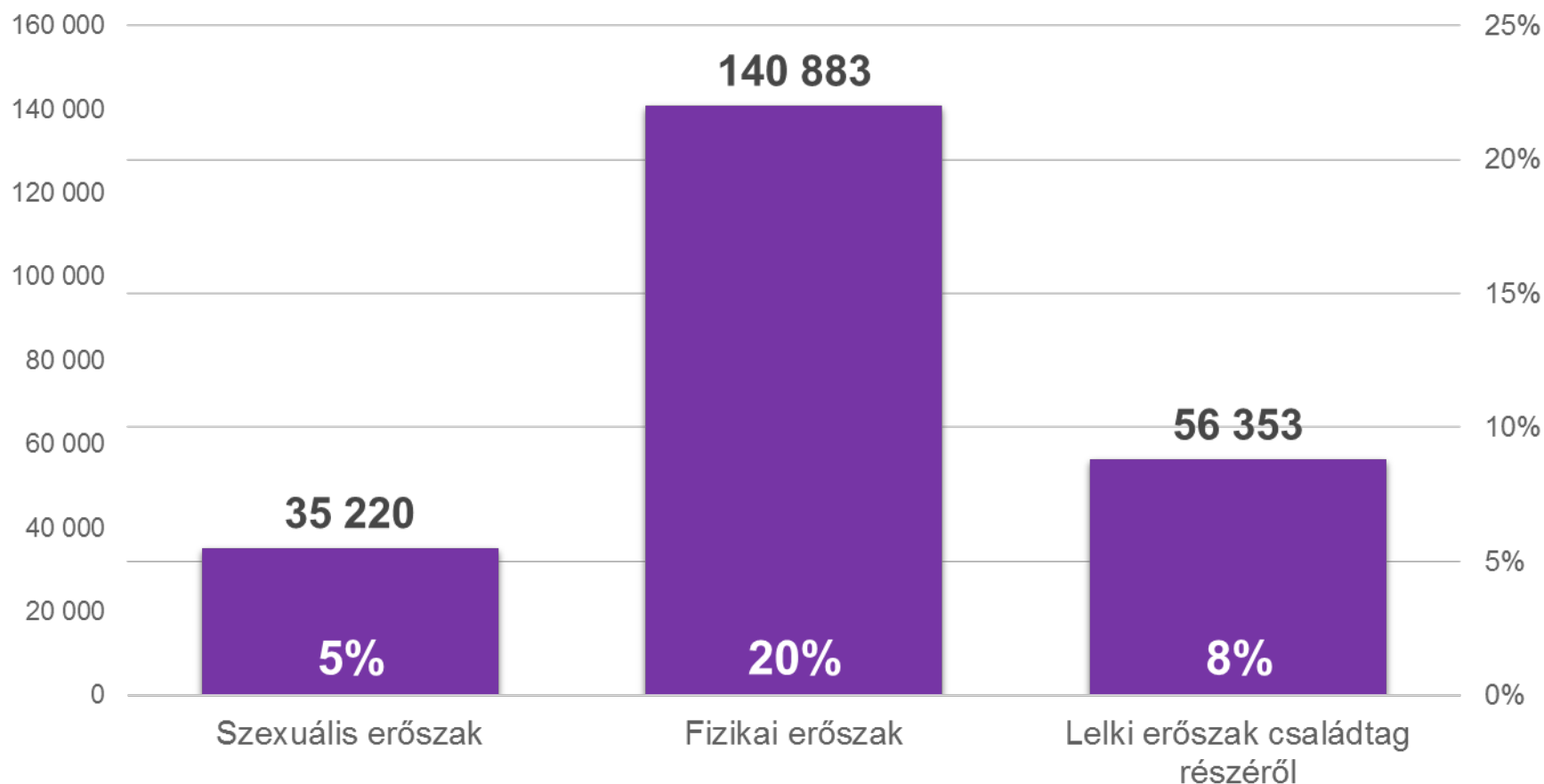
- **15 éves kor előtt bármely felnőtt elkövetőtől:** fizikai, szexuális és/vagy lelki erőszak **27%**, ebből szexuális erőszak **5%**, fizikai erőszak **20%**, lelki erőszak (felnőtt családtagtól) **8%**
- **15 éves kor fölött partner részéről:** fizikai erőszak **19%**, lelki-szóbeli erőszak (fenyegető kontroll, büntetések, tilalmak, korlátozások, becsmérlések, stb) **49%**, szexuális erőszak **7%**, gyerek felhasználása zsarolásra **10%**
- **15 éves kor fölött nem partner részéről:** fizikai erőszak **12%**, szexuális erőszak **3%** (mindkét esetben kevesebb!)
- **15 éves kor fölött fenyegető zaklatás** **12%**, ebből partner vagy ismert személy **60%**, zaklatás hossza 1 hónap-1 év: **44%**, 1 év fölött **42%**, szexuális zaklatás bármely formája **42%**

Nők ellen elkövetett erőszak **arányai** partner és nem partner részéről

A lányok elleni erőszak **számokban**

(2011-es népszámlálás szerint a 15 alatti lányok száma: 704 414)

(A válaszokat a 15 alatti lányok mai számára vetítve ennyi 15 alatti lány lehet ma Magyarországon, aki szexuális/fizikai/lelki erőszak áldozata volt valamikor eddigi élete során)

A nők elleni szexuális erőszak számokban

Összes 15-74 közötti nő (2011-es népszámlálás): 4 017 172

(Ezek az arányok jól extrapolálhatók, mert a FRA 15-74 éves közöttiek körében interjúzott, és a népességi adatok 5 éves intervallumokban szintén éppen ezekre a korosztályokra adanak számokat. Az elmúlt 12 hónapra vonatkozó adatokat csak 18 felettiektől lehet extrapolálni, mert az interjúalanyoknak legalább 18-nak kellett lennie, ezért ott a 20 évesektől kezdtünk, mivel az általunk használt népességi adatok 15-19, ill. 20-24 éves korosztályokra bontják ezt a kort, így a számok nem láthatóak ennél pontosabban. Ha valaki szeretné, a KSH-től biztosan beszerezhetők évenkénti bontásban is a számok.)

Élete során valamikor szexuális erőszak áldozata volt partnere vagy nem-partnere részéről (azaz bármely elkövető részéről) 15-74 éves kora között:

9% = 361 545

(Ennyi 15-74 év közötti nő van ma Magyarországon, aki szexuális erőszak áldozatává vált valamikor az élete során Mo.-on)

Az elmúlt 12 hónapban szexuális erőszak áldozatává vált partnere vagy nem-partnere részéről (bármely elkövető) 18-74 éves kora között :

3% = 111 831

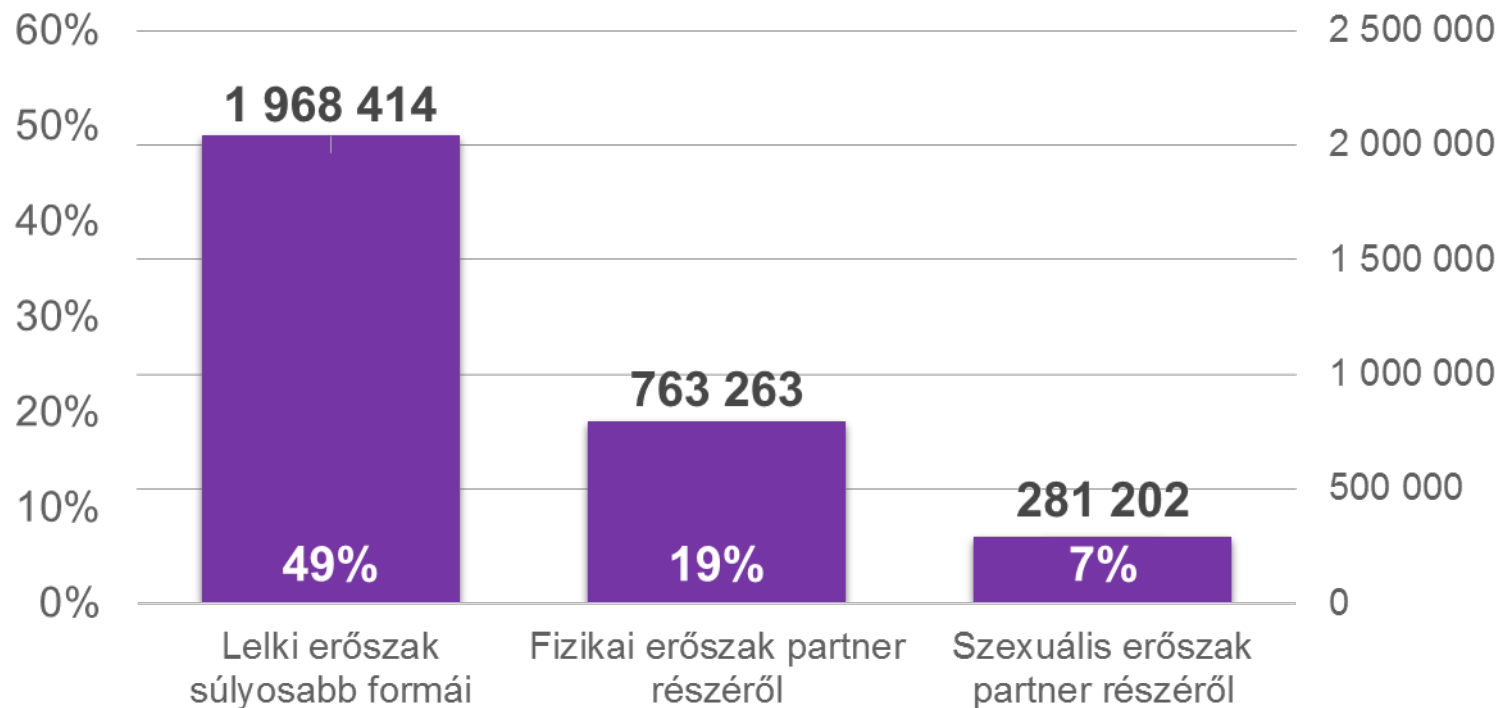
(Évente nagyságrendileg ennyi 18-74 év közötti nő válik szexuális erőszak áldozatává Magyarországon.)

A párkapcsolati erőszak számokban

FRA (adatfelvétel: 2012) → 2011-es népszámlálási adatok alapján

(0-14 éves lányok száma: 704417; 15-74 éves nők száma: 4017172; 15 évesnél idősebb összes nő száma felső korhatár nélkül: 4514735, az extrapolációt 74-évesekig végeztük, bár az erőszak későbbi korban is előfordul, és az elmúlt 12 óra vonatkozó számnál pedig 20 éves kortól, bár a 18-20 közötti női korosztály különösen veszélyeztetett)

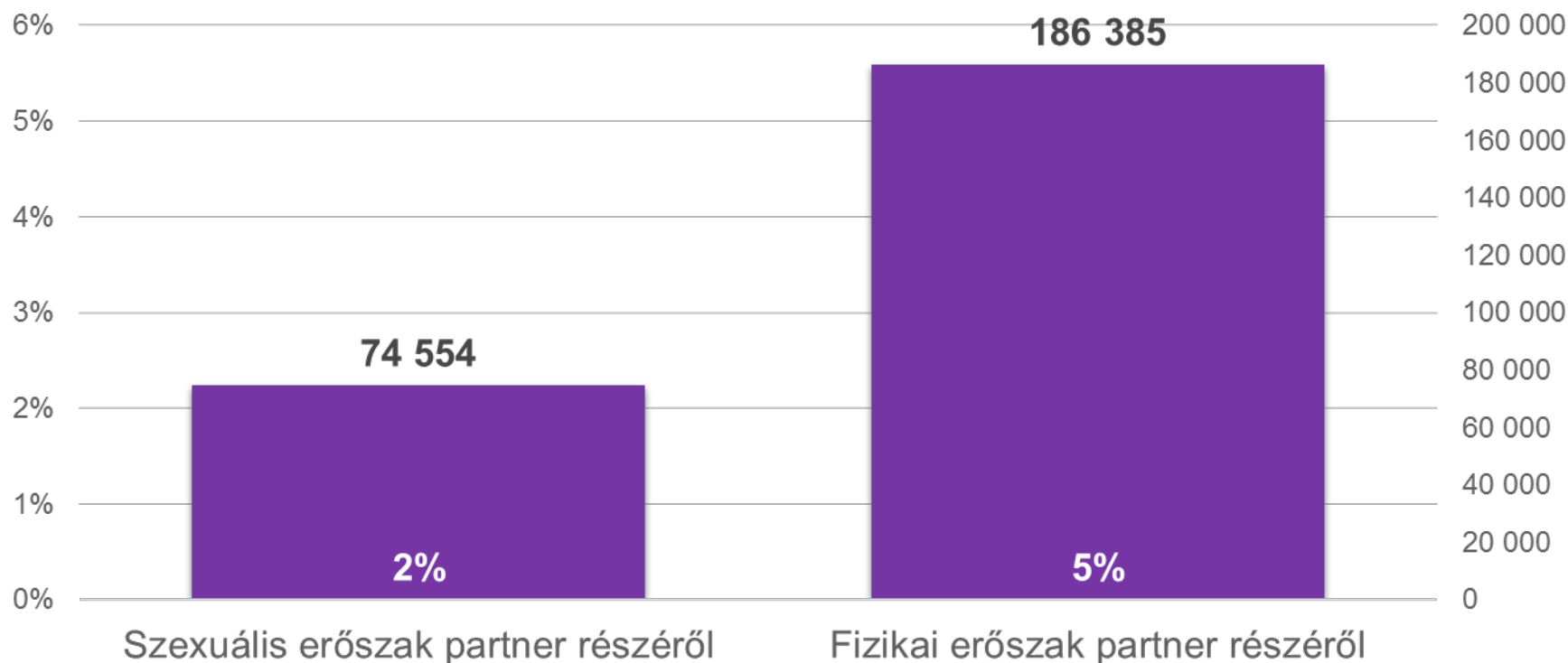
Párkapcsolati erőszak áldozatává vált fiatal és felnőtt nők (15-74) – életében (= élt vagy él erőszakos párkapcsolatban, hosszútávú adat)

A párkapcsolati erőszak számokban

Párkapcsolati erőszak áldozatává vált fiatal és felnőtt nők (20-74 – 2012-ben (= évente nagyságrendileg ennyi nő él erőszakos kapcsolatban) :

Fizikai és/vagy szexuális erőszak: 6% = **223 662**, ebből:

A felnőtt nők ellen elkövetett erőszak Magyarországon évente **számokban** partner, ismerős vagy idegen elkövető részéről összesen

(„Az elmúlt 12 hónapban” kérdés)

Fizikai erőszak 20-74 korú nők körében, 2012-ben,
bármely elkövető részéről: 8% = **298 217**

Szexuális erőszak 20-74 korú nők körében, 2012-
ben, bármely elkövető részéről: 3% = **111 831**

(A két szám nem összeadható, vannak, akik fizikai és szexuális erőszakot is elszenvednek ugyanattól a partnertől)

Összefoglalva

Magyarországon több, mint 35 ezer lányt ér szexuális erőszak 15 éves kora előtt.

Magyarországon jelenleg közel kétfélmillió nő él, aki 75 éves kora előtt valamikor élt súlyos lelki erőszakot használó partnerrel párkapcsolatban, élete során közel 800 ezer nőt ért ezen kívül testi, és közel 300 ezret szexuális erőszak is.

Magyarországon jelenleg több, mint 200 ezer nő él olyan olyan párkapcsolatban, amelyben fizikai és/vagy szexuális erőszak áldozatává teszi a partnere.

(Ezeknek a nőknek a gyermekei szintén az anyjuk ellen folyó párkapcsolati erőszak közvetlen vagy közvetett áldozatai, így az elkövető – *nem az áldozat!* – őket is bántalmazza vagy veszélyezteti.)

Ugyanez az eljárásokban: regisztrált bűncselekmények száma

ENYÜBS, 2012

Összes szexuális jellegű bűncselekmény 18 év alatti női sértettekre: **429**

Összes szexuális jellegű bűncselekmény 18 év feletti női sértettekre: **269**

Összes súlyos fizikai erőszak 18 év alatti női sértettekre: **126**

Összes súlyos fizikai erőszak 18 év feletti női sértettekre: **1535**

Összes gyilkosság 18 év alatti női sértettekre: **6**

Összes gyilkosság 18 év feletti női sértettekre: **49**

A nők elleni szexuális és fizikai erőszak látenciája a 2012-es évre FRA és Enyübs adatok alapján

Szexuális erőszak, 20-74 közötti nők:

Legalább 415-szörös (az esetek 2,4 ezreléke került regisztrálásra)

(Ahol az összes szexuális jellegű regisztrált bűncselekmény 2012-ben 18 év feletti női sértettekre 269; a szexuális erőszak 20-74 korú nők körében 2012-ben, bármely elkövető részéről 3% = 111 831)

Fizikai erőszak, 20-74 közötti nők:

Kb. 194-szeres (az esetek 5 ezreléke kerül regisztrálásra)

(Ahol az összes regisztrált súlyos fizikai erőszak bűncselekmény 2012-ben 18 év feletti női sértettekre 1535; a fizikai erőszak 20-74 korú nők körében, 2012-ben, bármely elkövető részéről: 8% = 298 217)

Magyarázat az előbbi számításhoz

A szám nem tartalmazza a 18-20 közöttieket, akik pedig szexuális erőszak tekintetében a legveszélyeztetettebb korosztályba tartoznak, illetve a 75 fölöttieket, akik válhatnak szexuális és fizikai erőszak áldozatává is. Ennek oka, hogy a népszámlálási adatok 5 évekre bontva adják meg a népességet, így ez a korosztály nem kiszámítható a 15-19, ill. 20-24 éves korig megadott adatokból, a FRA pedig csak 18. életévüket betöltöttökkel interjúzott. Így az *elmúlt 12 hónapra* szóló kérdésre legszélső esetben is csak a 17 éves koruk után elszenvedett erőszakról tudtak beszámolni a válaszadók. A válaszadók felső korhatára 74 év volt, ez egyezik az általunk használt népességi adatok korcsoportbeosztásával (pl. 70-74), az efeletti korosztályokra nem vetítettük ki az arányokat. (Ez egyébként lefelé torzítja a valós előfordulási számokat.)

A fizikai erőszak tekintetében a formális látencia valószínűleg alacsonyabb lenne, ha a könnyű testi sértések és tetteges becsületsértések számát is látnánk, de ENYÜBS adatainkban csak a súlyosabb fizikai erőszakok szerepelnek, a könnyű testi sértésért indult eljárások pl. nem. Viszont nem jelenik meg a nagyszámú fojtogatás sem pl, amely súlyosként kellene, hogy szerepeljen, ha a hatóságok a súlyának megfelelő jelentőséget tulajdonítanak neki. A könnyű testi sértés továbbá magánindítványos és magánvádas bűncselekmény, azaz az elkövető felelősségre vonása attól függ, hogy az áldozatnak van-e pénze kifizetni az állam felé a bűncselekmény üldözésének „díját” – mintegy védelmi pénzt adni az államnak, hogy teljesítse kötelességét.

A lányok elleni szexuális visszaélések és szexuális erőszakok látenciája ezekből az adatokból nem becsülhető meg, mert a FRA felmérés és az ENYÜBS korosztályi bontásai nem vethetők össze megbízhatóan.

Hol éri a nőt a nem a partnerük által elkövetett fizikai vagy szexuális erőszak?

Az otthonukban: 41%

Utcán, parkolóban, egyéb közterületen: 19%

Más lakásában: 15%

Másutt egy lakóépületben (lift, lépcsőház): 11%

Iskolában vagy munkahelyen: 10%

Kávéházban, étteremben, szórakozóhelyen: 9%

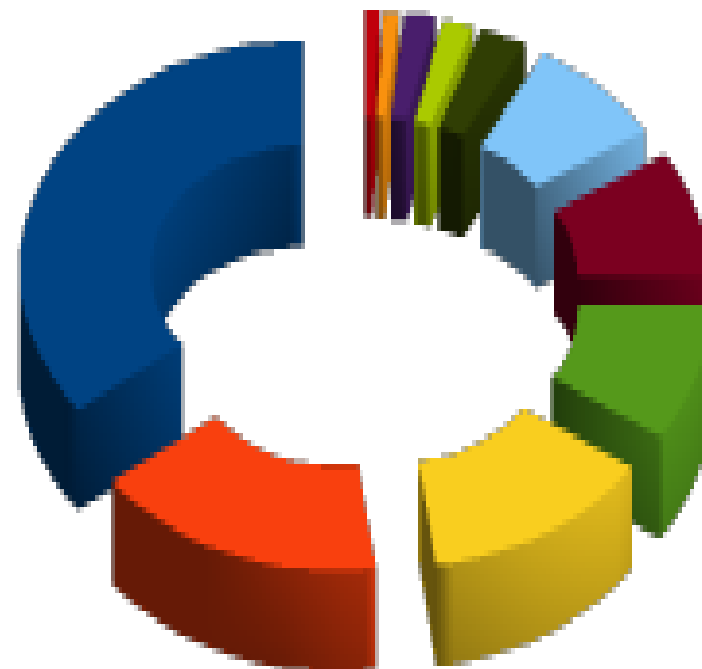
Más nem szabadtéren: 3%

Közösségi közlekedési eszközön: 2%

Más szabadtéren: 2%

Erdőben, parkban: 1%

Autóban: 1%

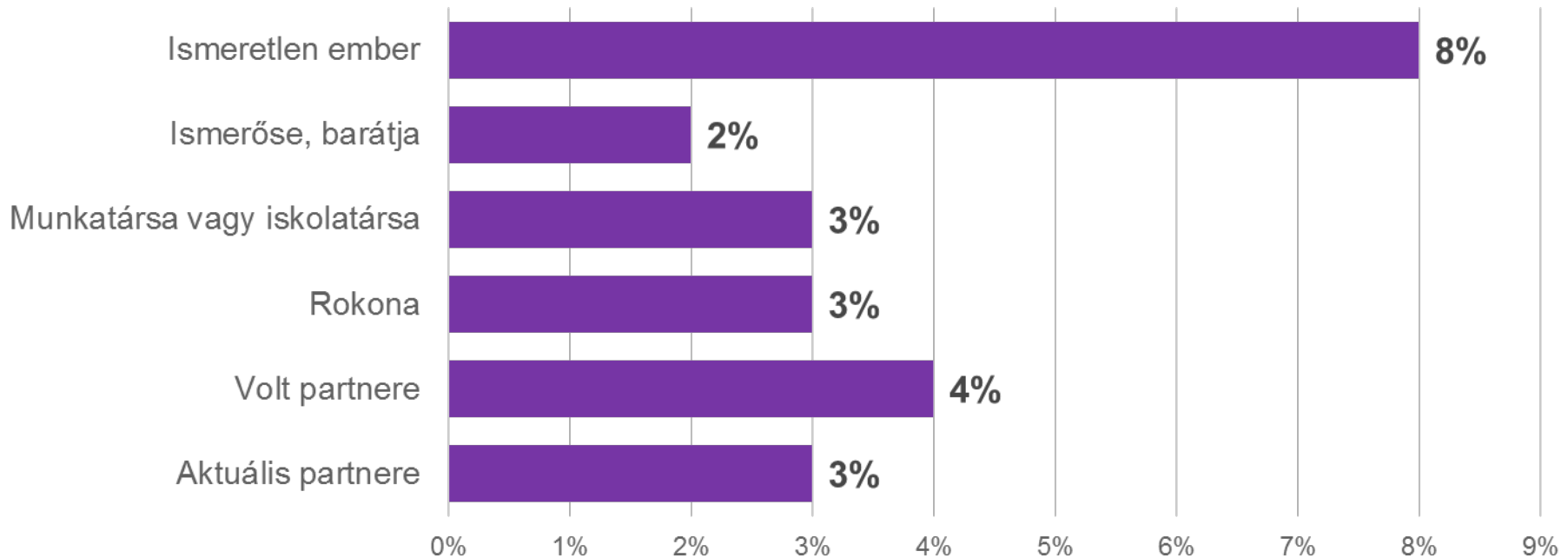
A nőt még a párkapcsolati erőszakon túlmenően is főként általuk valószínűleg többé-kevésbé ismert férfiak támadják meg, biztonságosnak gondolt helyeken.

A partner és a nem partnerek által elkövetett erőszak legsúlyosabb erőszak fizikai következményei

Sérülés típusa	Partner (%)	Nem partner (%)
Zúzódások, horzsolások	36	26
Sebek, rándulás, ficam, égési sérülés	8	6
Csontrepedés, csonttörés, fogtörés	8	2
Agyrázkódás vagy egyéb fejsérülés:	2	3
Belső sérülések	2	1
Vetélés	2	1
Egyéb	4	6

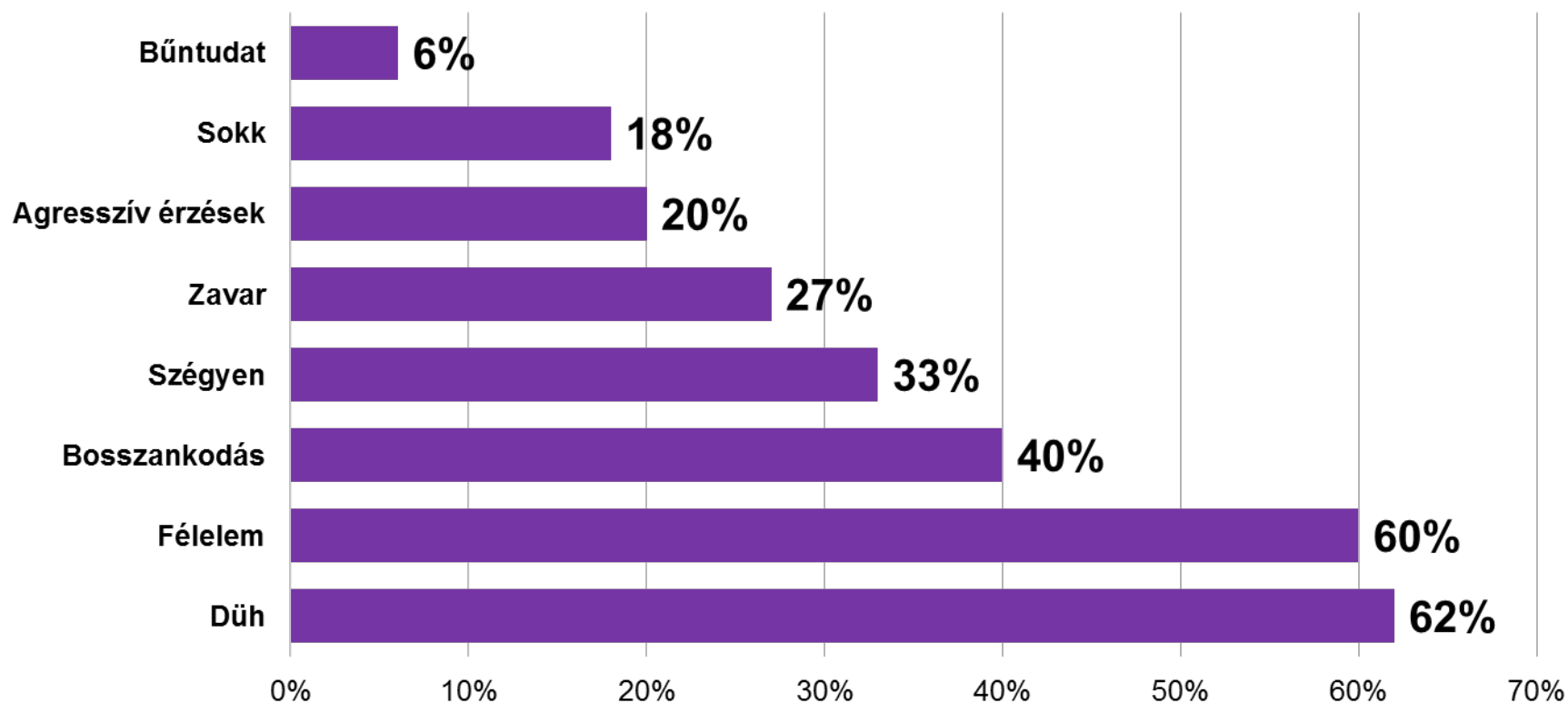
Az agyrázkódáson kívül mindegyik súlyos sérülés ritkább az idegen általi támadásoknál. Az adatok alátámasztják azt az ismert tényt, hogy a nők számára a partnerük veszélyesebb, mint az idegenek.

Aggódott-e az elmúlt 12 hónapban, hogy megtámadja valaki?

A korábban ismertetett statisztikák ellenére a nők jobban aggódnak egy ismeretlen ember támadásától, mint attól, hogy partnerük, vagy ismerősük támadja meg őket. Ez annak az igen elterjedt tévhitnek köszönhető, hogy a támadásokat leggyakrabban a kihalt utcán, parkban, ismeretlenek követik el. Ezeket a tévhiteket az elhibázott kampányok tovább erősítik. Az adatok irányt mutatnak a helyes felvilágosító és oktató tevékenység irányára.

Az áldozatok érzései a partner részéről elkövetett legsúlyosabb fizikai vagy szexuális erőszakcselekmény után

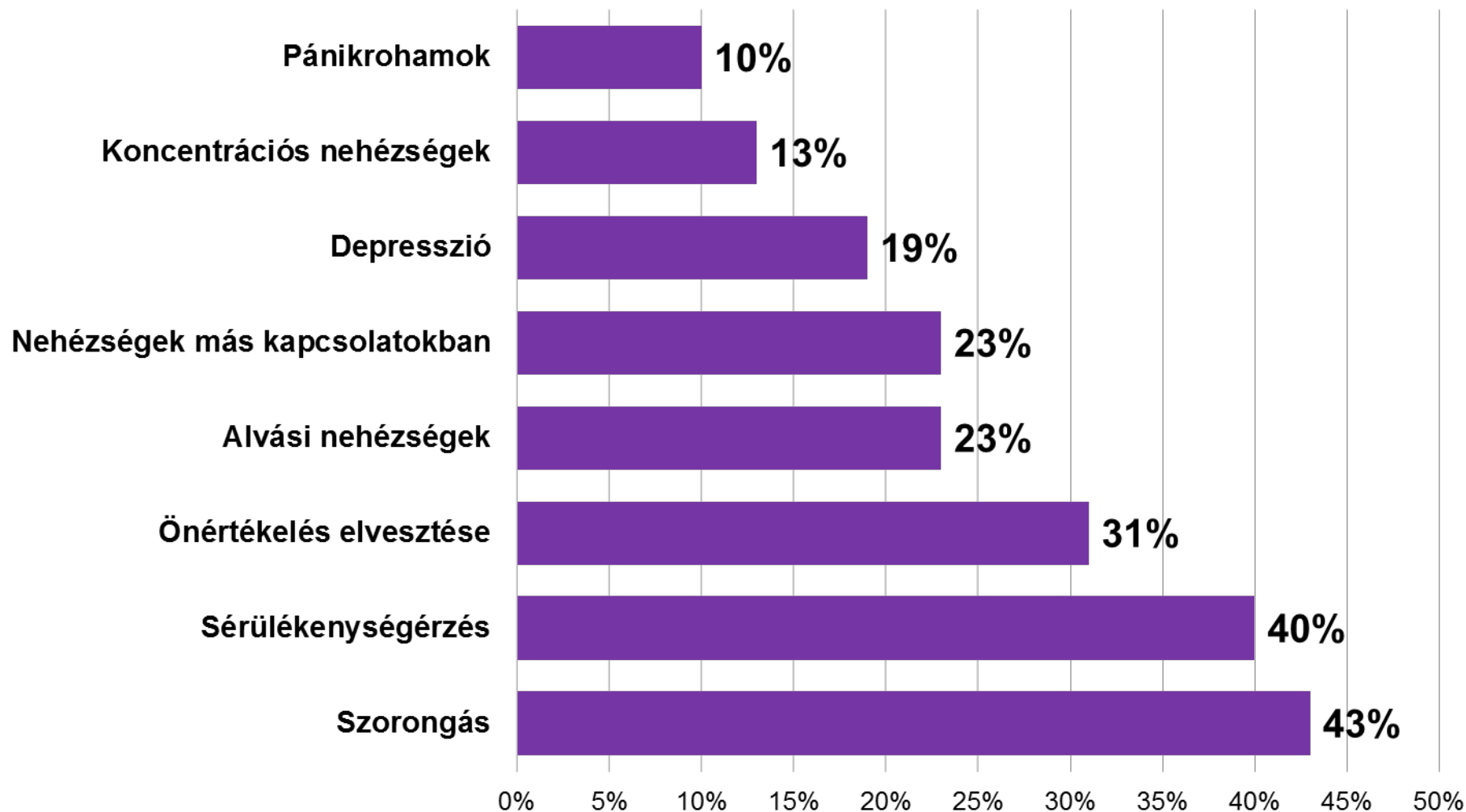

TÉVHITEK

Szégyen: 33% A segítségkérést is akadályozó tényezőként a szégyen csak a válaszadók 16%-ánál jelent meg (v.ö. 21. dia). Tévhit tehát, hogy az áldozatok többsége „azért” „nem kér segítséget”, „mert szégyelli az ellene elkövetett erőszakot”.

Bűntudat: 6% A legtöbb áldozatnak tehát – szerencsére – nem volt bűntudata az ellene elkövetett legsúlyosabb erőszakcselekmény miatt.

A partner részéről megélt erőszak legsúlyosabb fizikai vagy szexuális formájának hosszútávú lelki hatásai az áldozatra

Fordulnak-e a párkapcsolati-erőszak áldozatok hivatalos segítségért, és ha igen, kihez

A **legsúlyosabb** párkapcsolati erőszak incidens után élete során bármikor a(z)

egészségügyhöz fordult: 23%

rendőrséghez fordult: 14%

jogászhoz fordult: 8%

szociális ellátórendszerhez fordult: 5%

áldozatokat segítő intézményhez vagy szervezethez fordult: 4%

Tévhit tehát, hogy az áldozatok nem kérnek segítséget. Bár, az, hogy a súlyos fizikai erőszakot elszenvedett nőknek mindössze 14%-a fordul a rendőrséghez, valóban figyelmeztető adat, és minden bizonnyal árulkodik a rendőrségbe vetett bizalom hiányáról. Fokozott veszélynek vannak továbbá kitéve azok az áldozatok, akik azért nem fordulnak segítségért, mert az elkövető megakadályozza őket ebben (pl. bezárja, nem hagyja egyedül még az orvosnál sem, stb.).

Az egészségügyben bevezetendő ún. rutinszűrés elfogadottsága (FRA)

A magyar nők **86%**-a tartaná
üdvözlendőnek, ha az egészségügyi
intézményekben rutinszerűen
rákérdéznének arra, hogy sérülése
nem bántalmazásból ered-e.

Akik nem fordulnak a rendőrséghez, azok miért nem?

- 59% egyedül próbálta megoldani, vagy család, barátok segítségét kérte
- 22% félt az elkövető bosszújától
- 17% nem gondolta, hogy bármit tennének, 11% pedig, hogy bármit tudnának tenni
- 16% szégyellte (ez nem ugyanaz, mint a legsúlyosabb erőszak utáni közvetlen érzés; a segítségkérést is akadályozó mértéket a szégyen tehát csak 16%-nál érte el!)
- 15% úgy gondolta, hogy a sérülése túl kicsi ahhoz, hogy foglalkozzanak vele, vagy nem is jutott eszébe
- 13% nem akarta, hogy bárki megtudja (ez nem csak szégyen, hanem pl. félelem miatt is lehetséges)
- 5%-ot megakadályoztak, vagy lebeszéltek
- 4%-4% attól félt, hogy elveszíti a gyerekeit; nem akarta, hogy vége szakadjon a kapcsolatnak (csak 4%!); azt gondolta, hogy ő a hibás (csak 4%!); ill. más intézményhez fordult
- 2% esetében valaki más már bejelentést tett a rendőrségen
- 1% túlzottan fel volt zaklatva ahhoz, hogy a rendőrséghez forduljon

A legsúlyosabb párkapcsolati erőszak incidens után milyen szükséglete lett volna, amire nem kapott megfelelő reakciót?

Lelki támogatás, valakivel beszélni: 30%

Gyakorlati segítség: 16%

Védelem a további bántalmazás/zaklatás ellen: 15%

Egészségügyi segítség: 7%

Segítség a feljelentés megtételéhez, a rendőrséggel való ügyintézéshez: 6%

1-5% között voltak a válaszok ezekre: biztonsági, bűnmegelőzési tanácsok, anyagi támogatás, kártérítésben való segítség

Mi segített legyőzni a partner általi legsúlyosabb erőszak következményeit, ha voltak?

Család, barátok támogatása: 35%

Válás, szétköltözés, elmenekülés: 31%

Nem sikerült legyőzni a következményeket: 13%

A saját erőm és eltökéltségem: 12%

Foglalkoztam vele, és már nem érint: 11%

Az elkövető megváltozott, jóvátette: 7%

Másokkal beszélt róla, ill. szakmai támogatást kapott: 5-5%

Az elkövetőt felelősségre vonták, ill. annak (f)elismerése az áldozat részéről, hogy az erőszak nem elfogadható: 4, ill. 3%

Megelőzhető, megállítható!

A nők elleni erőszak nagy részét partner, volt partner, vagy a nő által ismert férfi követi el, és ismétli, fokozza: a hatékony beavatkozás ezért megállítja a folyamatot!

Ha ön nem érintett, de illet észlel és laikus, a saját biztonságára ügyelve szóljon közbe, tegye szóvá, lépjen fel ellene, hívja ki a rendőröket, tanúskodjék, tegye meg, amit tud! Az áldozatot ne hibáztassa! Firtassa az elkövető felelősségét az elkövetett erőszakért is, és a változásért is! Az elkövetők érzékenyek a kívülállók véleményére, ezért próbálják meg elszigetelni az áldozatot, és ezért viselkednek másképp otthon és házon kívül.

Ha ön szakember, tegye meg, amit szakmája alapján megtehet: adjon ki távoltage, indítson hivatalból eljárást, ne a gyereket emelje ki, hanem az elkövető eltávolításán munkálkodjon, szakértőként képezze magát és vegye figyelembe, hogy tévhit, hogy a nők és a gyerekek hazudnak vagy hogy nem kérnek segítséget, ne ítéljen oda gyermekeket az anyját bántalmazónak és ne ítéljen kapcsolattartást egy bántalmazóval, tanulja meg felismerni a bántalmazó viselkedésjegyeit, újságíróként kövesse az áldozatok védelmét és tiszteletét szolgáló etikus újságírás szabályait!

Ha ön érintett, forduljon a NANE segélyvonalhoz (H,K,Cs,P: 18-22 óra, [06-80-505-101](tel:06-80-505-101)), a KERET segélyvonalhoz (szexuális erőszak túlélők számára: H,P: 10-14 óra, Sz: 14-18 óra: [06-40-630-006](tel:06-40-630-006)), vagy a PATENT Egyesület jogsegélyszolgálatához (Sz: 16-18: [06-70-252-5254](tel:06-70-252-5254), Cs: 10-12 óra: [06-70-277-6522](tel:06-70-277-6522)), illetve tájékozódjon honlapjainkról: www.nokjoga.hu www.patent.org.hu www.keretkoalicio.blogspot.com www.muszajmunkacsoport.hu és www.nane.hu Facebook oldalainkon! Kríziselhelyezést az OKIT-tól kérhet: [06-80-20-55-20](tel:06-80-20-55-20).